

“Hayat hikâyeleri” başlıklı yazılarını görünce “karşılaştığımızda söylerim, şayet onu tanımış olsaydı mutlaka ben söylemeden şimdiye değin onun hayat hikâyesini de yazardı” demekten kendimi alamadım.

“Hayrola” dedim, “senin yazı çizi işiyle pek ilgin olduğunu düşünmemiştim.

“İşte dedi”, “elbette muharrir değilim ama senin hayat hikâyeleri yazını görünce aklıma geldi de sana söylemeden de edemedim, yazacağını düşündüm”.

Tane tane anlatıyordu. İlk gençlik yılları... Genç olduklarını bile hatırlamadıkları, bıçkınlıktan, delikanlılık raconunu kesmekten uzak, bir genç kızın değil elini tutmak dönüp bakmaya bile fırsat bulamadıkları yıllar... Ateş yılları yani... Bir evde bir geceden fazla kalınamayan, sürekli yer değiştirmek zorunda kaldıkları yıllar...

“Sanki karşımda duran sen değilsin de o, yüzünün bütün hatları gözümün önünde, sanki ölümünün üzerinden yıllar geçmedi, bütün canlılığı ile hatırlıyorum.

O yıllar ben sol bir örgütün hatırı sayılır sorumlusu iken, o bir mahallede örgütün sempatizanıymış, tanımıyorum tabi. Bulunduğu mahalle faşistlerin uzun zaman kuşatmaya aldıkları, ancak gerek mahalledeki devrimci grupların gerekse halkın direnişi karşısında bir türlü ele geçiremedikleri Ankara'nın merkezden epey uzaklıktaki bir mahallesi... Zaman zaman sol gruplar arasında itişme kakışma oluyor ama gece olunca faşistlerin polislerle birlikte saldırıya geçmesiyle gündüz olan itişme kakışma yerini bir kenetlenmeye, dayanışmaya bırakıyor. O Mahallenin bitişiğindeki bir gecekonduyu örgüt bana tahsis ediyor. Ne ev ama... Evin ahşap pencereleri yağmurdan, soğuktan, sıcaktan arkaya, yana kaykılmış, iki pencere kanadını bir araya getirip kapatmak ne mümkün. Sabah uyandığında odanın ortasına kadar kar... Soğuk, çok üşüyorum, ısınma aracı olarak pilli bir fan var. Fan kendini ısıtıcaya kadar pili bitiyor, yani benim ısınmama bir katkısı yok. Nereden bulduğumu hatırlamadığım yine pilli, avuç içi kadar bir radyom var, yatağa büzülüp yorgani kafama çektiğimde radyomdan, o günlerde sağda solda duya duya kulağımda yer eden “kan ve gül” şarkısını dinliyorum. Dışarıda bir çeşme var, kış boyunca hep don, su akmaz. Bazen boruları ısıtmak için bulduğum kağıt parçalarını yakıp donu çözmek istesem de don bu kadarcık bir ısıyla çözüleceğe hiç benzemez, zaten de bahara kadar çözüldüğü olmaz. Ev dedimse öyle mutfağı olan, salonu güneye bakan, banyolu filan bir yer gelmesin aklına. Sadece bir oda, o da kömürlükten bozma. Bir piknik tüpü var, bir köşeye atılmış duruyor, boş. Başkaca yiyecek içecek bir şey yok. O evde kaldığım bir yıl boyunca o tüp bir kez bile doldurulmadı, bir çay demlenip bir kahvaltı bile yapılmadı... Sadece yatmaya geldiğim bir yer... O da zaman zaman... Fırsat buldukça kuşatmaya alınan mahalleye gidiyorum, hani buradaki arkadaşların gözünde örgütün hatırı sayılır bir sorumlusuyum ya, ben de para olduğunu, kendilerinden farklı bir yaşam sürdürdüğümü sanıyorlar. Buradaki arkadaşlar mahalle halkıyla kaynaşmışlar, senli benli olmuşlar, her zaman mümkün olmasa da mahalle halkı arkadaşları kendi çocuklarından ayırt etmiyor, sofralarında ne varsa birlikte yiyip içiyorlar.

Benim böyle bir olanağımın olmadığını farkında bile değiller. Hatta birbirlerine sigara ikram ettiklerine tanık oldum. Gerçi ben sigara içmiyorum ama içmiş olsaydım sigara alacak param yoktu. Birisi yanıma yaklaşıyor, “Hoca, biraz konuşabilir miyiz”?

Mahallenin savunulmasındaki sorunları anlatıyor, yetersiz kaldıklarını, örgütün kendilerine biraz daha destek olmalarını, saydığı eksikliklerin giderilmesini istiyor. Ses çıkarmadan dinliyorum. İçimden “ bir de benim içimde bulunduğum durumu bilsen, kendi derdini de unutacaksın” demek geliyor ama kendimi tutuyorum. “Zaman konusunda söz vermiyorum, elimden geleni yapacağım”... Bizim arkadaşlar arasında pek alışılmadık bir nezaketle teşekkür ediyor. Göz ucuyla üstüne başına bakıyorum, lime lime... Ayağında doğru dürüst bir ayakkabısı, sırtında eski püskü de olsa bir paltosu yok. Benimle konuşurken tir tir titrediğini fark ettim. Ertesi gün hava kararınca filanca yerde buluşmak üzere kendisiyle birlikte dört arkadaşımıza randevu verdim. Randevu yerine gelirken takip edilip edilmediklerine dikkat etmeleri gerektiği uyarısını yapmayı da ihmal etmedim. Çok acil durumlarda kullanmamız için bir miktar fonumuz var, açlığı susuzluğu bahane edip bu fona dokunmuyoruz. Arkadaşlarla konuşup fonun bir kısmını yanıma alıp verilen saatte randevu yerine gittim. Benden beş dakika kadar önce gelmişler. Kafamı salladım, “ne bir dakika daha erken, ne bir dakika daha geç, tam zamanında, unutmayın”. Biraz mahcup birbirlerine baktılar. Saman Pazarı kışlık giyeceklerin uygun fiyatla satıldığı yerd, buradan ayakkabı, kazak, palto türü şeyleri her birisi deneyerek bedenlerine göre giyindiler. Bir miktar para verdim, “dolmuş parası”.

Önden yürüyorum. Yanıma yanaştı, “bir şey söylemek istiyorum”.

“Tabi, dinliyorum”.

“Bize bunları aldın, teşekkür ederiz ama, sen önden yürürken ayakkabının altının delik olduğunu gördüm, sana da bir şeyler alsaydık, yoksa bizim içimize sinmeyecek”.

Onu kucaklayıp teşekkür etmeme galiba “şeflik” gururum engel oldu. Kendimi tutmasam gözyaşlarım yüzüme doğru süzülme için bahane arıyor. Galiba devrimci olmak böyle bir şeydi, galiba ben değil, “biz” di. Kendimi toparladım, “ilgine teşekkür ederim, zamanı değil”.

Mahalleye tekrar gittiğimde arkadaşlar arasında onu göremedim. Adını bilmiyorum, şekli şimaliyle tarif ettim. Arkadaşlardan birisi beni kenara çekip “ onu ihraç ettik, artık aramızda olmayacağı gibi cezalandırmak için onu her yerde arıyoruz”... Donakalmıştım. “Onu cezalandırmak için...”. Sakin olmaya çalışıyorum, onun cezalandırılmasının gerekçesini soruyorum, cezalandırma yetkisini kimden aldıklarını soruyorum, patlamak üzereyim... Konu anlaşıldı. Evliymiş, yeni doğmuş bir çocuğu varmış, çocuk hastalanmış, hastane ilaç parası bulamayınca örgüte ait bir tabancayı satmış, çocuğuna iğne ilaç parası yapmış. Bana özetle anlatılan buydu. Diğer arkadaşların da haberi varmış, hepsini çağırdım, “ bu onun ayıbı mıdır bilmiyorum ama bu hepimizin ayıbıdır, devrimci mücadelede bu yaşta sık sık ağzımda diş kalmayacağını peşinen bilerek, isteyerek yer aldık. Ama yeni doğan bir çocuğun hastane ilaç parasını karşılayamamak da öncelikle bizim ayıbımız... Her kim ki bu arkadaşımızın kılına dokunur, karşısında beni bulur”. Benim tavrıma şiddetle karşı çıkan içlerinden birinin cezaevi sohbetlerimizde, yakalanmamızdan önce ne sahtekârlıklarına tanık oldum, anlatılır gibi değil.

Araya 12 Eylül ve cezaevi süreci girdi, uzun bir zamandı. Bu süre içinde hiç karşılaşmadık. Cezaevinden çikali dört beş ay olmuştu. O dönemden bir arkadaşla karşılaştık. O arkadaşla yakın komşularmış, görüşüyorlarmış. Kansere yakalanmış. Beni soruyormuş sık sık. “ Ömrümün sonuna geldiğini biliyorum, günlerim sayılı. Hocayı görmeden ölürsem gözlerim açık gidecek”. İçime oturdu. Onun çocuğunun doktor ilaç parasını karşılayamamanın ezikliğini, utancını hiç üstümden atamadım. Aklıma geldikçe içim burkuldu. Gidip gitmemekte tereddütlüydüm, arkadaş ısrar edince gittim, yatıyordu, bir deri bir kemik kalmış. Beni görünce yüzü güldü. Kısık bir sesle

Hayat hikayeleri / 4

İdris Köylü tarafından yazıldı
Pazar, 04 Mart 2018 23:53 -

“ kalkamıyorum, seni kucaklamak istiyorum” dedi. Sarıldık, kucaklaştık. Çocuğu büyümüş, on on bir yaşlarında. Okula gidiyor. Şirin bir kız...

“Seni görmeden öleceğim diye çok korktum”. Kısık bir sesle konuşuyordu. Moral vermeye çalıştım. Kulağına iyice yanaştım, “ Seninle daha çok yapacak işimiz var, mücadeleden kaçmak yok”. “Silahın da benden”. Pot kırmıştım, hay dilim kopaydı, toparlayamadım. Mahcup gülümsedi.

Nisan ayıydı. Arkadaşını arıyordum, biraz param vardı, ona vermesini isteyecektim. O da benim nerede olduğumu sormuş yakın çevremden birkaç kişiye.

“Geçen hafta öldü” dedi. Bir parçamın koptuğunu hissettim, ayrılmaz bir parçam mıydı beni böylesine etkileyecek, oysa bir iki kez ancak görmüştüm.

O günden bu yana beni Ankara'nın Mart soğuklarının mı, Nisan yalnızlıklarının mı, hangisinin daha çok üşüttüğünü hala kestiremem.